

nepřímo též z předpisů §§ 15, 28, 251 a 296 ex. ř., neboť, pakli z ohledů veřejných obsahuje zákon jistá obmezující ustanovení ve prospěch jednotlivců, obcí neb ústavů, mohou tím méně veřejné státní zájmy vydány býti na pospas při exekčním vymáhání pohledávek proti eráru. Proto nelze použití ustanovení prvního dílu druhého oddělení exekčního řádu, týkajících se exekucí pro peněžité pohledávky, na ten případ, kdy nebyla věřiteli pohledávka vykonatelná proti eráru poukázána k výplatě ve lhůtě rozsudeční.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

### D ů v o d y:

Nemůže býti pochybnosti o tom, že velkostatek H., patřící nyní Československému státu, dlužno považovati za státní jmění po rozumu §§ 1 a 2 nařízení veškerého ministerstva ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák., k jehož soudnímu zastupování jest výlučně oprávněna finanční prokuratura. Bylo proto i exekční návrh nejen v tomto smyslu stylisovati (a nikoliv spokojiti se uvedeným návrhem proti vrchní správě tohoto velkostatku), nýbrž i povolení vymáhající firmou navrhované exekuce doručiti finanční prokuratuře, což se nestalo. Bylo-li tudíž povolení exekuce doručeno finanční prokuratuře dávno po výkonu této exekuce, není to na překážku tomu, by lhůta pro opravný prostředek nebyla počítána teprve od tohoto doručení, jelikož teprve doručením dozvěděl se jedině oprávněný právní zástupce o krocích vymáhajícího věřitele. Rekurs finanční prokuratury byl tudíž podán včas a neprávem vytýká stěžovatelka, že rekursní soud zaměňuje oprávnění zastupovati s ustanoveními o způsobilosti k právním jednáním a o nutnosti zákonného zastupování. Ovšem nelze sdíleti názor rekursního soudu, že vzhledem na § 18 odstavec pátý cit. nařízení vešk. min. měla býti exekuce vedena — byla-li vůbec přípustná — pouze proti finanční prokuratuře jako straně povinné. Vždyť tím, že má finanční prokuratura zaplatiti zvítězivšímu protivníku z výdajové pokladny útraty sporu, o něž jde i v této věci, nestává se stranou, a musil by tedy návrh zníti vždy proti eráru, jako vlastníku zmíněného velkostatku, k ruce finanční prokuratury. Bylo by pak ovšem věcí soudu, aby tuto exekuci vykonal dle předpisů exekčního řádu a netřeba se proto vývody dovolací stížnosti, pokud se týkají §u 253 ex. ř. vůbec zabývat. Avšak netřeba se zabývat ani vývody, z nichž vymáhající věřitelka chce dovoditi, že napadené usnesení není správné ani po věcné stránce, neboť nejsou s to, aby správné odůvodnění rekursního soudu v tomto směru vyvrátily, a poukazuje se proto na toto odůvodnění, jež jest s rozhodnutími čís. sb. 568 a 1294 v souladu.

### Čís. 4534.

Změnil-li kupitel žalobu o dodání zboží v žalobu o interese, není procesuální závady (§ 235 odstavec čtvrtý c. ř. s.), by nebylo jednání o změněné žalobní žádosti. Tato stane se jediným předmětem jednání a

**rozhodování. Věcnou oprávněnost nové žalobní žádosti nutno posuzovat samostatně podle zásad práva hmotného.**

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, R II 435/24.)

V žalobě, zadané na soudě dne 21. října 1920, domáhal se žalobce na žalované dodání 20.000 kg benzinu po 4 Kč za 1 kg. Při jediném ústním jednání teprve dne 12. února 1923 navrhl změnu žalobního nároku v ten smysl, že žádal místo původního plnění interese, pozůstávající ze škody, jež prý mu povstala tím, že nebylo včas dodáno. Škodu shledával žalobce v rozdílu smluvené ceny benzinu 4 Kč za 1 kg a tržové ceny v době, kdy mělo být dodáno, totiž v dubnu a květnu 1920, 7 Kč za 1 kg. **Procesní soud** první stolice, nepřipustiv navrhované změny žaloby, vyhověl žalobě dle původní žalobní žádosti. **Odvolač** soud zrušil k žalobcovu odvolání napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkav pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** První soud změny žalobní prosby nepřipustil v úvaze, že žalobce žalobou o plnění vykonal volbu dle čl. 355 obch. zák. a že by mohl žádati náhradu škody místo původního plnění, kdyby prokázal, že plnění pozbylo zatím pro něho hospodářskou cenu, čehož prý ani netvrdil. Odvolací soud nesdílí tohoto právního názoru prvního soudu. Žalobce žádá bez změny děje žalobního a důvodu žaloby místo původního nároku na plnění interese, pozůstávající z náhrady škody, tvrdě, že žalovaná škodu zavinila nesplněním smlouvy, t. j. nedodáním benzinu včas. Z děje žaloby i žalobcova přednesu při ústním jednání jest zřejmo, že se hospodářská situace od podání žaloby, t. j. 21. října 1920, do ústního jednání dne 12. února 1923 v neprospěch žalobce změnila a že tato situace přiměla žalobce k tomu, že svůj původně uplatňovaný nárok na dodání benzinu nechal padnouti a že jej zaměnil za nárok na interese pozůstávající ze vzniknuvší mu škody. Za tohoto stavu věci nelze sdíleti názor prvního soudu, že žalobcovo právo plynoucí z ustanovení čl. 355 obch. zák. bylo žalobou a uplatňovaným v ní nárokem na dodání benzinu ztráveno a že žalobce nemůže uplatňovati náhradu škody, když ani netvrdil, ani neprokázal, že plnění pozbylo zatím pro něho hospodářskou cenu. Ze žalobcova přednesu jest zřejmo, že jenom změna hospodářské situace ho přiměla ku změně žalobního nároku a taková změna jest vzhledem k ustanovení Šu 235 c. ř. s. přípustnou. Poněvadž první soud se nabízenými důkazy o změněném nároku žalobním nezabýval, trpí řízení neúplností ve smyslu Šu 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. a bylo proto žalobcovu odvolání, vytýkajícímu rozsudku nesprávné právní posouzení, vyhověno.

**N e j v y š š í s o u d** nevyhověl rekursu.

### **D ů v o d y:**

Dle čtvrtého odstavce Šu 235 c. ř. s. nesluší pokládati za změnu žaloby, žádá-li žalobce na místě předmětu původně zažalovaného jiný předmět anebo interese. V žalobě navrhl žalobce, by žalovaná společ-

nost byla odsouzena k dodání 20.000 kg benzínu po 4 Kč za 1 kg a při jednání ze dne 12. února 1923 žádal na místě této dodávky interese a to zaplacení částky 3 Kč po 1 kg. Nejde tedy, jak zřejmo z uvedeného místa zákona, o změnu žaloby a proto bylo zbytečným usnesení prvního soudce o nepřipustnosti této domnělé změny žaloby a jeho přezkoumání odvolacím soudem s tohoto právního hlediska. Následek žalobcova prohlášení ze dne 12. února 1923 byl pouze ten, že podkladem rozhodnutí prvního soudce nemohl již býti původní nárok na dodání benzínu, nýbrž pouze nový, peněžitý nárok. Tím ovšem nebyla nikterak dotčena otázka, zda přísluší skutečně žalobci tento peněžitý nárok s hlediska hmotného práva a zda zanikl již volbou, vykonanou podáním žaloby na dodání benzínu. Jelikož v první stolici o novém žalobcově nároku náležitě ještě nebylo jednáno, jest zrušovací usnesení odvolacího soudu ospravedlněno; dlužno je však doplniti výrokem, že bude na prvním soudci, by při novém doplnění jednání zabýval se především důvodem nynějšího žalobcova nároku a teprve v druhé řadě jeho výši. Výrok odvolacího soudu, že tento nárok důvodem svým jest po právu, nutno tedy považovati za předčasný. Za tohoto stavu věci není potřebí, zabývati se otázkou, zda jsou zde předpoklady třetího odstavce §u 235 c. ř. s. čili nic. Názor stěžovatelky, že poslední odstavec tohoto §u předpokládá nemožnost smluvního plnění, nemá opory ani v doslovu tohoto ryze formálního zákoného předpisu. Nelze se tedy obejít bez doplnění jednání v první stolici a proto nebylo vyhověno rekursu žalované společnosti, která nyní má příležitost, uplatniti v první stolici své věcné námitky proti žalobcovu peněžitému nároku.

#### Čís. 4535.

**Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n.).**

**Podmínka §u 2 b) zák. jest splněna nejen tehdy, bude-li propachtovatel obdělávati pozemky buď sám nebo svou rodinou, nýbrž i tehdy, vezme-li je do vlastní režie a dá je obdělávati zjednanými silami.**

(Rozh. ze dne 7. ledna 1925, R II 437/24.)

Návrh drobných pachtů, by jim byla na základě zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n. povolena obnova pachtu, byl zamítnut soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

#### důvodů:

Jde toliko o výklad ustanovení §u 2 písm. b) zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n., že obnova pachtu nenastává, když propachtovatel běře nebo vzíti chce do trvalé vlastní správy pachtovaný pozemek, a by na něm sám nebo se svou rodinou hospodařil. Ustanovení toto, avšak bez podmínky vlastního neb rodinného hospodaření, měl již zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. v §u 2